Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 4. októbra 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná poľnohospodárska politika – Nariadenie (EÚ) č. 1305/2013 – Nariadenie (EÚ) č. 1307/2013 – Nariadenie (EÚ) č. 1308/2013 – Pestovanie konopy (*Cannabis sativa*) – Zamietnutie povolenia na pestovanie konopy pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch“

Vo veci C-793/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Curtea de Apel Alba Iulia (Odvolací súd Alba Iulia, Rumunsko) z 23. novembra 2022 a doručený Súdnemu dvoru 29. decembra 2022, ktorý súvisí s konaním:

Biohemp Concept SRL

proti

Direcția pentru Agricultură Județeană Alba,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory C. Lycourgos, predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu sudcu štvrtej komory, sudcovia O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot a S. Rodin (spravodajca),

generálny advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajomník: R. Şereş, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 25. januára 2024,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Biohemp Concept SRL, v zastúpení: M.-E. Coman, avocată,

– rumunská vláda, v zastúpení: R. Antonie, E. Gane a L. Ghiță, splnomocnené zástupkyne,

– Európska komisia, v zastúpení: M. Konstantinidis, L. Radu Bouyon a M. ter Haar, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: rumunčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 21. marca 2024,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 608), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 671), ako aj článkov 35, 36 a 38 ZFEÚ.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Biohemp Concept SRL a Direcția pentru Agricultură Județeană Alba (Krajské riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo Alba, Rumunsko) (ďalej len „riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo“) vo veci rozhodnutia prijatého uvedeným riaditeľstvom, ktorým sa čiastočne zamieta žiadosť o povolenie pestovania konopy, ktorú podala Biohemp Concept.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie (EÚ) č. 1305/2013

3 Článok 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 487), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2393 z 13. decembra 2017 (Ú. v. EÚ L 350, 2017, s. 15), stanovuje:

„EPFRV prispieva k stratégii Európa 2020 podporou udržateľného rozvoja vidieka v celej [Európskej] únii, pričom dopĺňa ďalšie nástroje [spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP)], politiky súdržnosti a spoločnej rybárskej politiky. Prispieva k rozvoju poľnohospodárskeho odvetvia Únie, ktoré je územne a environmentálne vyváženejšie, šetrnejšie a odolnejšie voči klíme a konkurencieschopnejšie a inovačnejšie. Prispieva tiež k rozvoju vidieckych území.“

4 Článok 17 ods. 1 nariadenia č. 1305/2013 stanovuje:

„Podpora v rámci tohto opatrenia sa vzťahuje na hmotné a/alebo nehmotné investície, ktoré:

a) zlepšujú celkovú výkonnosť a udržateľnosť poľnohospodárskeho podniku;

b) sa týkajú spracovania, uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov, na ktoré sa vzťahuje príloha I k ZFEÚ, alebo bavlny s výnimkou produktov rybárstva. Výstupom výrobného procesu môže byť výrobok, na ktorý sa uvedená príloha nevzťahuje; ak sa podpora poskytuje vo forme finančných nástrojov, vstupom môže byť aj výrobok, na ktorý sa nevzťahuje uvedená príloha, pod podmienkou, že investície prispievajú k jednej alebo viacerým prioritám Únie pre rozvoj vidieka;

c) sa týkajú infraštruktúry súvisiacej s vývojom, modernizáciou alebo prispôsobením poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vrátane prístupu k poľnohospodárskej a lesnej pôde, pozemkových úprav, zúrodňovania pôdy, a dodávok energií a vody a ich šetrenia alebo

…“

Nariadenie č. 1307/2013

5 Článok 32 nariadenia č. 1307/2013 v odseku 6 stanovuje:

„Plochy využívané na pestovanie konop[y] sa považujú za hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, len ak obsah tetrahydrokanabinolu používaných odrôd nepresahuje 0,2 %.“

6 Podľa článku 35 ods. 3 tohto nariadenia:

„V záujme ochrany verejného zdravia je [Európska] komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 70 ustanovujúce pravidlá podmieňujúce poskytnutie platby používaním certifikovaných osív určitých odrôd konop[y] a postup určovania odrôd konop[y] a overovania obsahu tetrahydrokanabinolu v nich podľa článku 32 ods. 6“

Nariadenie č. 1308/2013

7 Článok 1 nariadenia č. 1308/2013, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„1. Týmto nariadením sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, to znamená so všetkými výrobkami uvedenými v prílohe I k zmluvám s výnimkou produktov rybolovu a akvakultúry definovaných v legislatívnych aktoch Únie o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry.

2. Poľnohospodárske výrobky vymedzené v odseku 1 sa rozdeľujú do týchto sektorov uvedených v príslušných častiach prílohy I:

…

h) ľan a konop[a], časť VIII;

…“

8 Článok 189 tohto nariadenia s názvom „Dovoz konop[y]“ znie:

„1. Tieto výrobky možno dovážať do Únie, iba ak sú splnené tieto podmienky:

a) surov[á] prav[á] konop[a], na ktor[ú] sa vzťahuje číselný znak KN 5302 10 00 a ktor[á] spĺňa podmienky ustanovené v článku 32 ods. 6 a v článku 35 ods. 3 nariadenia [č. 1307/2013];

b) semená odrôd konop[y] určené na siatie, na ktoré sa vzťahuje číselný znak KN ex 1207 99 20 a ku ktorým je priložený dôkaz, že hladina tetrahydrokanabinolu príslušnej odrody neprekračuje hladinu stanovenú v súlade s článkom 32 ods. 6 a článkom 35 ods. 3 nariadenia [č. 1307/2013];

c) konopné semená na iný účel ako siatie, na ktoré sa vzťahuje číselný znak KN 1207 99 91 a ktoré dovážajú len dovozcovia oprávnení členským štátom, aby sa zaistilo, že takéto semená nie sú určené na siatie.

2. Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté reštriktívnejšie pravidlá, ktoré členské štáty prijali v súlade so ZFEÚ a povinnosťami podľa Dohody [Svetovej obchodnej organizácie (WTO)] o poľnohospodárstve.“

9 V prílohe I nariadenia č. 1308/2013 s názvom „Zoznam výrobkov uvedených v článku 1 ods. 2“ sa okrem iného v časti VIII pod číselným znakom KN 5302 nachádza „Prav[á] konop[a] (*Cannabis sativa L.*), surov[á] alebo spracovan[á], ale nespraden[á]; kúdeľ a odpad z prav[ej] konop[y] (vrátane odpadu z priadze a trhaného materiálu)“.

Delegované nariadenie (EÚ) č. 639/2014

10 Článok 9 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 639/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, a ktorým sa mení príloha X k uvedenému nariadeniu (Ú. v. EÚ L 181, 2014, s. 1), zmeneného delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2018/707 z 28. februára 2018 (Ú. v. EÚ L 119, 2018, s. 1), stanovoval:

„1. Na účely článku 32 ods. 6 nariadenia [č. 1307/2013] podlieha oprávnenosť oblastí využívaných na pestovanie konope použitiu osiva odrôd, ktoré sú uvedené v ‚Spoločnom katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov‘ 15. marca roku, za ktorý sa platba poskytuje, a ktoré sa uverejnia v súlade s článkom 17 smernice [Rady 2002/53/ES z 13. júna 2002 o spoločnom katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov (Ú. v. ES L 193, 2002, s. 1; Mim. vyd. 03/036, s. 281)]. …

2. Členské štáty vytvoria systém na určovanie obsahu delta-9-tetrahydrokanabinolu (ďalej len ‚obsah THC‘) v odrodách konop[y], ktorý im umožní uplatňovať metódu stanovenú v prílohe III.

…“

Rumunské právo

Zákon č. 18/1991

11 Článok 2 legea nr. 18/1991 a fondului funciar (zákon č. 18/1991 o pôdnom fonde) z 19. februára 1991 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 1 z 5. januára 1998), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej, znie:

„Podľa svojho účelu sa pozemky delia na tieto druhy:

a) poľnohospodárska pôda, konkrétne:

– produkčná poľnohospodárska pôda – orná pôda, vinice, ovocné sady, viničné a ovocné škôlky, chmeľnice a morušové sady, pasienky, lúky, skleníky, fotovoltické skleníky, fóliovníky a iné podobné systémy,

– pôda s lesným porastom, ak nie je súčasťou lesnej výsadby, zalesnené pasienky;

– pozemky, na ktorých sa nachádzajú agro-zootechnické stavby a zariadenia, akvakultúrne a melioračné zariadenia, technické a poľnohospodárske obslužné cesty, plošiny a skladiská slúžiace potrebám poľnohospodárskej výroby;

– neprodukčné pozemky, ktoré možno upraviť a využívať na poľnohospodársku výrobu.“

Zákon č. 339/2005

12 Podľa článku 12 ods. 4 legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope (zákon č. 339/2005 o právnom režime omamných a psychotropných rastlín, látok a prípravkov) z 29. novembra 2005 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 1095 z 5. decembra 2005):

„Oprávnení pestovatelia konopy a ópiového maku sú povinní vysievať na svojej pôde len semená odrôd registrovaných v Úradnom katalógu odrôd a hybridných plodín Rumunska alebo v katalógoch [Únie], ktoré boli vyrobené v zariadeniach, ktoré schválilo ministerstvo poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rozvoja vidieka prostredníctvom územných orgánov pre kontrolu a certifikáciu osív.“

Vykonávacie pravidlá k zákonu č. 339/2005

13 Článok 4 ods. 5 Hotărârea nr. 1915 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 339/2005 (rozhodnutie č. 1915 o vykonávacích pravidlách k ustanoveniam zákona č. 339/2005 o z 22. decembra 2006 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 18 z 11. januára 2007) (ďalej len „vykonávacie pravidlá k zákonu č. 339/2005“) stanovuje:

„O vydanie povolenia na pestovanie rastlín obsahujúcich omamné a psychotropné látky na využitie v priemysle a/alebo potravinárstve, vo vedeckej alebo technickej oblasti alebo na výrobu osiva musia pestovatelia požiadať krajské riaditeľstvá pre poľnohospodárstvo alebo Riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo mesta Bukurešť [Rumunsko]. K žiadosti je potrebné priložiť nasledujúce dokumenty v origináli a v kópii v závislosti od účelu povolenia:

…

b) list vlastníctva, zápisnice alebo osvedčenia o držbe alebo iné listiny, ktoré preukazujú oprávnené užívanie plochy poľnohospodárskej pôdy;

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

14 Biohemp Concept podala 14. januára 2021 na riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo žiadosť o vydanie povolenia na pestovanie konopy na ploche 0,54 hektára.

15 Dňa 27. januára 2021 tento orgán vydal požadované povolenie na plochu 0,50 hektára a v ten istý deň informoval Biohemp Concept, že nepovolených 0,04 hektára nepredstavuje poľnohospodársku pôdu, ale stavbu určenú na agro-zootechnické účely, ktorá nespĺňa podmienky stanovené v článku 4 ods. 5 písm. b) vykonávacích pravidiel k zákonu č. 339/2005.

16 Biohemp Concept podala na uvedený orgán správnu sťažnosť proti tomuto zamietnutiu povolenia, pričom tvrdila, že predmetná budova sa v čase podania tejto sťažnosti používala ako chránený priestor na pestovanie rastlín, ako to vyplýva z potvrdenia vydaného obcou Pianu (Rumunsko) 3. februára 2021. Uznala, že predmetná stavba pôvodne mala agro-zootechnické určenie.

17 Riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo 17. februára 2021 zamietlo uvedenú sťažnosť.

18 Biohemp Concept podala 13. apríla 2021 žalobu na Tribunalul Alba (Vyšší súd Alba, Rumunsko). Na podporu svojej žaloby najmä uviedla, že zamietnutie riaditeľstva pre poľnohospodárstvo udeliť povolenie na plochu s rozlohou 0,04 hektára spočíva predovšetkým na reštriktívnom výklade, a teda nesprávnom výklade pojmu „plocha poľnohospodárskej pôdy“ v zmysle rumunskej právnej úpravy, ktorý zahŕňa pozemky, na ktorých sa nachádzajú stavby alebo agro-zootechnické zariadenia slúžiace na účely poľnohospodárskej výroby.

19 Tribunalul Alba (Vyšší súd Alba) rozhodol, že žaloba spoločnosti Biohemp Concept je nedôvodná z dôvodu, že plocha 0,04 hektára zastavaná priemyselnými a administratívnymi budovami slúžiacimi na agro-zootechnické účely ako taká nespĺňa podmienky stanovené v článku 4 ods. 5 písm. b) vykonávacích pravidiel k zákonu č. 339/2005. Tieto stavby totiž nemožno považovať za „plochu poľnohospodárskej pôdy“ v zmysle tohto ustanovenia, keďže zámerom rumunského

zákonodarcu bolo povoliť pestovanie rastlín obsahujúcich omamné a psychotropné látky určené na priemyselné a potravinárske použitie v lekárskej, vedeckej alebo technickej oblasti alebo na účely výroby osiva výlučne na úrodnej poľnohospodárskej pôde definovanej zákonom č. 18/1991.

20 Biohemp Concept podala proti rozsudku prvostupňového súdu odvolanie na Curtea de Apel Alba Iulia (Odvolací súd Alba Iulia, Rumunsko), ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

21 Podľa názoru spoločnosti Biohemp Concept pojem „plocha poľnohospodárskej pôdy“ v zmysle vykonávacích pravidiel k zákonu č. 339/2005 nemožno vykladať v tom zmysle, že povolenie pestovať rastliny obsahujúce omamné a psychotropné látky určené na určité účely možno vydať len na poľnohospodársku pôdu v užšom zmysle slova. Naopak tento pojem treba chápať tak, že odkazuje na pôdu určenú na poľnohospodárske využitie. Pestovanie konopy s obsahom THC neprekračujúcim zákonný limit 0,2 % v chránených priestoroch umožňuje dopestovanie rastlín s koncentráciou kanabidiolu od 12 do 14 %, zatiaľ čo v prípade konopy pestovanej na voľnom priestranstve by táto koncentrácia nepresiahla 1 %.

22 Vnútroštátny súd vyjadruje pochybnosti, pokiaľ ide o otázku, či je v prípade pestovania pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch vnútroštátna právna úprava obmedzujúca udelenie povolenia na pestovanie konopy (*Cannabis sativa*) zlučiteľná s právom Únie.

23 Za týchto okolností Curtea de Apel Alba Iulia (Odvolací súd Alba Iulia) predložil Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Majú sa nariadenia [č. 1307/2013] a [č. 1308/2013], ako aj články 35, 36 a 38 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave v rozsahu, v akom zakazuje pestovanie konopy (*Cannabis sativa*) v hydroponických systémoch v uzavretých upravených priestoroch?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti

24 Rumunská vláda spochybňuje prípustnosť prejudiciálnej otázky v rozsahu, v akom sa týka výkladu článkov 35, 36 a 38 ZFEÚ.

25 Pokiaľ ide o výklad článkov 35 a 36 ZFEÚ, táto vláda na jednej strane zdôrazňuje, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania jasne nevyplýva, či Biohemp Concept žiada o vydanie povolenia na pestovanie konopy pomocou hydroponického systému na účely vývozu do iných členských štátov, a na druhej strane, že neexistuje súvislosť medzi vnútroštátnou právnou úpravou uplatniteľnou vo veci samej a týmito ustanoveniami.

26 Treba pripomenúť, že postup upravený v článku 267 ZFEÚ je nástrojom spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor týmto súdom poskytuje výklad práva Únie potrebný na vyriešenie sporu, ktorý prejednávajú. V rámci tejto spolupráce je úlohou vnútroštátneho súdu, ktorý prejednáva spor vo veci samej a ktorý je jediný priamo oboznámený so skutkovými okolnosťami sporu a ktorý nesie zodpovednosť za vydané súdne rozhodnutie, posúdiť so zreteľom na osobitosti veci tak nevyhnutnosť podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania na vydanie rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie

Súdnemu dvoru. V dôsledku toho ak sa položené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok zo 7. decembra 2023, mBank (Vyhlásenie spotrebiteľa), C-140/22, EU:C:2023:965, bod 47 a citovaná judikatúra).

27 Súdny dvor však nemôže rozhodnúť o prejudiciálnej otázke, ktorú položil vnútroštátny súd, ak je zjavné, že výklad pravidla práva Únie požadovaný vnútroštátnym súdom nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu, ktorý prejednáva, pokiaľ ide o problém hypotetickej povahy, alebo ak Súdny dvor nemá k dispozícii skutkové ani právne podklady potrebné na poskytnutie užitočnej odpovede na otázky, ktoré mu boli položené [rozsudok z 29. februára 2024, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vzájomná dôvera v prípade odovzdania), C-392/22, EU:C:2024:195, bod 84 a citovaná judikatúra].

28 Z tohto hľadiska podľa článku 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora každý návrh na začatie prejudiciálneho konania obsahuje „stručné zhrnutie predmetu sporu, ako aj relevantné skutočnosti, ktoré zistil vnútroštátny súd, alebo aspoň zhrnutie skutkového stavu, z ktorého prejudiciálne otázky vychádzajú“, „znenie vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré možno v danom prípade použiť, a prípadne príslušnú vnútroštátnu judikatúru“, ako aj „uvedenie dôvodov, pre ktoré sa vnútroštátny súd rozhodol položiť otázku o výklade alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislosti, ktoré vnútroštátny súd vidí medzi týmito ustanoveniami a svojou právnou úpravou uplatniteľnou vo vnútroštátnom konaní“.

29 V prejednávanej veci však návrh na začatie prejudiciálneho konania neuvádza s požadovanou jasnosťou a presnosťou, z akých dôvodov sa vnútroštátny súd domnieva, že výklad článkov 35 a 36 ZFEÚ je potrebný na vyriešenie sporu, ktorý prejednáva.

30 Tento návrh neobsahuje ani dostatočne konkrétne predstavenie skutkových okolností, na ktorých je založená prejudiciálna otázka, pokiaľ ide o články 35 a 36 ZFEÚ.

31 V rozsahu, v akom sa prejudiciálna otázka týka výkladu článkov 35 a 36 ZFEÚ, je preto neprípustná.

32 Pokiaľ ide o výklad článku 38 ZFEÚ, rumunská vláda tvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje potrebné informácie, ktoré by Súdnemu dvoru umožnili poskytnutie užitočnej odpovede pre výklad tohto ustanovenia.

33 Treba uviesť, že článok 38 ZFEÚ v odseku 1 stanovuje, že Únia vymedzuje a vykonáva spoločnú poľnohospodársku politiku a spoločnú politiku v oblasti rybného hospodárstva, a v odseku 3 stanovuje, že výrobky, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článkov 39 až 44 ZFEÚ týkajúce sa poľnohospodárstva a rybného hospodárstva, sú uvedené v prílohe I ZFEÚ. Táto príloha obsahuje vo svojej kapitole 57 pravú konopu (*Cannabis sativa*) surovú alebo spracovanú ale nespradenú, výčesky (kúdeľ) a odpady pravej konopy (vrátane cupovaných alebo garnetovaných handier alebo špagátov).

34 Článok 39 ZFEÚ definuje ciele SPP.

35 Keďže nariadenie č. 1308/2013 podľa svojho článku 1 ods. 1 zavádza spoločnú organizáciu trhov (SOT) s výrobkami uvedenými v tejto prílohe a vo svojom článku 189 ods. 1 stanovuje, že surová pravá konopa sa môže dovážať do Únie len vtedy, ak spĺňa najmä podmienky stanovené v článku 32 ods. 6 a článku 35 ods. 3 nariadenia č. 1307/2013, tieto nariadenia sa majú vykladať s ohľadom na články 38 a 39 ZFEÚ.

36 Preto v rozsahu, v akom sa prejudiciálna otázka týka výkladu článku 38 ZFEÚ, je prípustná.

O veci samej

37 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má právo Únie týkajúce sa SPP vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát zakázal pestovanie konopy (*Cannabis sativa*) pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch.

38 Na úvod treba uviesť, ako uviedol generálny advokát v bode 69 svojich návrhov, že hydroponický systém je systém pestovania, pri ktorom sa koreňom dodáva výživný roztok rozpustený vo vode obsahujúci chemické látky potrebné na vývoj rastlín, ktoré môžu rásť vo vodnom prostredí bez toho, aby bola potrebná pôda.

39 Ako vyplýva z článku 1 nariadenia č. 1308/2013, na pestovanie konopy sa vzťahuje SOT zavedená týmto nariadením pre poľnohospodárske výrobky.

40 Konkrétne v súvislosti s pestovaním konopy pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch treba uviesť, že toto nariadenie výslovne nevylučuje tieto spôsoby pestovania zo svojej pôsobnosti. Okrem toho vzhľadom na schopnosť uvedených systémov prispieť k dosiahnutiu cieľov SPP, ktoré sú uvedené v článku 39 ods. 1 ZFEÚ, nariadenie č. 1308/2013 nemožno vykladať v tom zmysle, že implicitne a všeobecne vylučuje tieto spôsoby pestovania z pôsobnosti zavedenej SOT.

41 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že ak existuje nariadenie o SOT v danom odvetví, členské štáty sú povinné zdržať sa prijatia akéhokoľvek opatrení, ktoré by sa od neho mohlo odchýliť alebo ho narušiť. Predpisy sú v rozpore so SOT aj vtedy, ak bránia jej riadnemu fungovaniu, aj keď príslušná oblasť nebola touto SOT taxatívne upravená (rozsudok z 13. novembra 2019, Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė, C-2/18, EU:C:2019:962, bod 29 a citovaná judikatúra).

42 Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že SOT sú založené na zásade otvoreného trhu, na ktorý má každý výrobca voľný prístup za podmienok účinnej hospodárskej súťaže (rozsudok z 23. decembra 2015, Scotch Whisky Association a i., C-333/14, EU:C:2015:845, bod 22, ako aj citovaná judikatúra).

43 V dôsledku toho treba preskúmať, či také zamietnutie vydania povolenia pestovania konopy pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch, o aké ide vo veci samej, narušuje SOT zavedenú nariadením č. 1308/2013, ktorej súčasťou je surová pravá konopa (*Cannabis sativa*). Predovšetkým treba overiť, či takéto zamietnutie obmedzuje prístup poľnohospodárov, ktorí používajú hydroponické systémy v uzavretých priestoroch, na trh s konopou v podmienkach účinnej hospodárskej súťaže.

44 Ako uviedla Komisia na pojednávaní – bez toho, aby to ostatní účastníci konania spochybnili – a ako uvádza aj generálny advokát v bodoch 74 až 77 svojich návrhov, takýto systém pestovania môže viesť k vyšším výnosom, nižšiemu využívaniu vodných zdrojov, zmenšeniu výmery pôdy potrebnej na pestovanie v dôsledku viacerých zberov úrody uskutočnených v danom období, menej závisí od poveternostných podmienok než tradičné pestovanie plodiny na voľných priestranstvách a je menej ohrozený škodcami.

45 Z tohto dôvodu môže tento systém pestovania vzhľadom na tieto charakteristiky zodpovedať viacerým cieľom SPP uvedeným v článku 39 ods. 1 ZFEÚ, najmä cieľom uvedeným po prvé v písmene a) tohto ustanovenia, a to „zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva podporovaním technického pokroku a zabezpečovaním racionálneho rozvoja poľnohospodárskej výroby a optimálneho využívania výrobných faktorov, najmä pracovnej sily“, po druhé v písmene d) uvedeného ustanovenia, teda „zabezpečiť riadne zásobovanie“, a po tretie v písmene e) toho istého ustanovenia, teda „zabezpečiť dodávky spotrebiteľom za primerané ceny“.

46 Ako Komisia tiež uviedla na pojednávaní, z dôvodu uvedených charakteristík môžu investície do pestovania konopy uskutočňovaného pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch viesť k podpore uvedenej v článku 17 nariadenia č. 1305/2013.

47 Zamietnutie takého povolenia, o aké ide vo veci samej, má za následok vylúčenie poľnohospodárov, ktorí používajú hydroponické systémy v uzavretých priestoroch, z trhu s konopou. Takéto zamietnutie teda môže narušiť konkurenčné vzťahy tým, že určitým poľnohospodárom, akou je Biohemp Concept, zabráni získať výhodu z týchto systémov zabezpečujúcich optimálne využívanie výrobných faktorov a umožňujúcich zvýšenie poľnohospodárskej produkcie konopy (pozri analogicky rozsudok z 23. decembra 2015, Scotch Whisky Association a i., C-333/14, EU:C:2015:845, bod 21).

48 Konkurenčnú nevýhodu týchto poľnohospodárov zvýrazňuje skutočnosť, že predmetný zákaz ich môže zbaviť možnosti domáhať sa podpory stanovenej v rámci SPP na investície súvisiace s uvedenými systémami.

49 Za týchto podmienok a bez toho, aby bolo potrebné preskúmať, či sa na uzavreté priestory využívané na hydroponické pestovanie konopy vzťahuje, resp. nevzťahuje pojem „plochy“ použitý v článku 32 ods. 6 nariadenia č. 1307/2013, na ktorý odkazuje článok 189 nariadenia č. 1308/2013, treba konštatovať, že opatrenie spočívajúce v zákaze pestovania konopy pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch, akým je opatrenie, ktoré bolo predmetom zamietnutia vydania povolenia, o ktoré ide vo veci samej, narušuje SOT zavedenú týmto posledným uvedeným nariadením, pokiaľ nie je odôvodnená cieľom všeobecného záujmu, na ktorý sa vzťahuje táto SOT a ktorý má prednosť pred cieľmi uvedenými v bode 45 tohto rozsudku.

50 Okrem toho za predpokladu, že by takéto opatrenie nemohlo byť odôvodnené cieľom všeobecného záujmu, na ktorý sa vzťahuje táto SOT, a teda by ju narušovalo, nemožno vylúčiť, že by mohlo byť zachované. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že zavedenie SOT nebráni členským štátom uplatňovať vnútroštátne pravidlá, ktoré sledujú iný cieľ všeobecného záujmu, ako sú ciele, na ktoré sa vzťahuje táto organizácia, aj keď tieto pravidlá môžu mať vplyv na fungovanie spoločného trhu v dotknutom odvetví (rozsudok z 13. novembra 2019, Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė, C-2/18, EU:C:2019:962, bod 30 a citovaná judikatúra).

51 V každom z týchto dvoch prípadov uvedených v bodoch 49 a 50 tohto rozsudku musí byť opatrenie v súlade so zásadou proporcionality, vhodné na zabezpečenie dosiahnutia cieľa, ktorý sleduje, a nesmie ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. novembra 2019, Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė, C-2/18, EU:C:2019:962, bod 56 a citovanú judikatúru), čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu.

52 Rumunská vláda na jednej strane tvrdí, že zákaz pestovania konopy pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch sleduje cieľ ochrany verejného zdravia, keďže tento spôsob pestovania je podľa vedeckých analýz spojený s rizikom prekročenia limitu obsahu THC

stanoveného v článku 32 ods. 6 nariadenia č. 1307/2013 v takto pestovaných rastlinách konopy, a na druhej strane, že pri tomto spôsobe pestovania nemožno hladinu tejto látky účinne kontrolovať ani pred zberom týchto rastlín, ani po ňom.

53 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa článku 189 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013 surovú pravú konopu patriacu pod číselný znak KN 5302 10 00 možno dovážať do Únie, iba ak spĺňa okrem iného podmienky stanovené v článku 32 ods. 6 a článku 35 ods. 3 nariadenia č. 1307/2013.

54 Článok 32 ods. 6 nariadenia č. 1307/2013 stanovuje, že plochy využívané na pestovanie konopy sa považujú za hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu v zmysle tohto nariadenia, len ak obsah THC používaných odrôd nepresahuje 0,2 %.

55 Z týchto skutočností vyplýva, že pokiaľ ide o pestovanie konopy, normotvorca Únie venoval osobitnú pozornosť cieľu ochrany verejného zdravia. Hoci je pravda, že tento cieľ všeobecného záujmu musí byť vyvážený cieľmi SPP pripomenutými v bode 45 tohto rozsudku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. decembra 2015, Scotch Whisky Association a i., C-333/14, EU:C:2015:845, bod 28), z prahovej hodnoty 0,2 % obsahu THC stanovenej normotvorcom Únie však vyplýva, že cieľ ochrany verejného zdravia musí mať prednosť pred týmito inými cieľmi v prípade, ak by sa ukázalo, ako tvrdí rumunská vláda, že prekročenie tejto prahovej hodnoty je ľahšie v prípade pestovania konopy pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch a že je navyše nadmerne ťažké kontrolovať dodržiavanie uvedenej prahovej hodnoty v prípade pestovania konopy v takýchto systémoch.

56 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ak existuje neistota o existencii alebo rozsahu rizík pre zdravie osôb, členské štáty musia mať na základe zásady obozretnosti možnosť prijať ochranné opatrenia bez toho, aby museli čakať na to, že sa existencia týchto rizík naplno prejaví. Okrem toho členské štáty musia mať možnosť prijať opatrenia, ktoré čo najviac znižujú ohrozenie zdravia (rozsudok z 5. decembra 2023, Nordic Info, C-128/22, EU:C:2023:951, bod 79 a citovaná judikatúra).

57 Okrem toho členské štáty musia byť pri prijímaní obmedzujúcich opatrení z dôvodov verejného zdravia schopné poskytnúť primerané dôkazy, že vykonali analýzu spôsobilosti, nevyhnutnosti a primeranosti dotknutých opatrení a predložiť akýkoľvek iný dôkaz, ktorý by umožnil podporiť ich argumentáciu. Takéto dôkazné bremeno však nemôže siahať až k tomu, aby sa vyžadovalo, aby vnútroštátne orgány pozitívne preukázali, že žiadne iné mysliteľné opatrenie neumožňuje uskutočniť sledovaný legitímny cieľ za tých istých podmienok (rozsudok z 5. decembra 2023, Nordic Info, C-128/22, EU:C:2023:951, bod 80 a citovaná judikatúra).

58 Vnútroštátny súd, ktorý má ako jediný právomoc posúdiť skutkové okolnosti sporu vo veci samej, je tak v prvom rade povinný posúdiť, či vedecké analýzy, na ktoré sa odvoláva rumunská vláda vo svojich pripomienkach, preukazujú, že pretrváva neistota, pokiaľ ide o existenciu zvýšeného rizika prekročenia limitu obsahu THC stanoveného v článku 32 ods. 6 nariadenia č. 1307/2013 v rastlinách konopy odrôd uverejnených v „Spoločnom katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov“ z dôvodu ich pestovania pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch.

59 V druhom rade v súvislosti s vhodnosťou zákazu pestovania konopy pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch na dosiahnutie cieľa ochrany verejného zdravia treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry také obmedzujúce opatrenie, o aké ide vo veci samej, možno považovať za opatrenie spôsobilé zaručiť dosiahnutie sledovaného cieľa verejného zdravia

len vtedy, ak skutočne zodpovedá snahe dosiahnuť ho a ak sa vykonáva koherentne a systematicky (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. decembra 2015, Scotch Whisky Association a i., C-333/14, EU:C:2015:845, bod 37, ako aj citovanú judikatúru).

60 Hoci je nesporné, že zákaz tohto spôsobu pestovania konopy odstraňuje akékoľvek riziko prekročenia limitu obsahu THC v rastlinách konopy stanoveného v článku 32 ods. 6 nariadenia č. 1307/2013, a teda skutočne zodpovedá snahe dosiahnuť cieľ ochrany verejného zdravia, prináleží vnútroštátnemu súdu, aby určil, či – ako tvrdí Biohemp Concept – iné rumunské kraje, než je kraj Alba, povoľujú uvedený spôsob, čo by narušilo koherentné a systematické vykonávanie tohto cieľa.

61 V treťom rade bude musieť vnútroštátny súd preskúmať, či – ako bolo pripomenuté v bode 51 tohto rozsudku – zákaz pestovania konopy pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa ochrany verejného zdravia vzhľadom na ciele SPP stanovené v článku 39 ods. 1 ZFEÚ a riadne fungovanie SOT. Tento zákaz treba považovať za idúci nad rámec toho, čo je nevyhnutné, ak cieľ ochrany verejného zdravia možno rovnako účinne chrániť menej obmedzujúcimi opatreniami (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. decembra 2015, Scotch Whisky Association a i., C-333/14, EU:C:2015:845, body 40 a 41).

62 Na tento účel bude musieť vnútroštátny súd najmä posúdiť, či by kontroly obsahu THC v rastlinách konopy pestovaných pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch, vykonávané s frekvenciou a spôsobmi, ktoré možno rozumne očakávať od príslušného orgánu, umožnili dosiahnuť cieľ ochrany verejného zdravia rovnako účinným spôsobom ako zákaz pestovania konopy v takýchto systémoch.

63 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na položenú otázku odpovedať tak, že právo Únie týkajúce sa SPP sa má vykladať v tom zmysle, že v členskom štáte nebráni zákazu pestovania konopy (*Cannabis sativa*) pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch pod podmienkou, že tento zákaz je vhodný na zabezpečenie uskutočnenia cieľa ochrany verejného zdravia a že vzhľadom na ciele SPP, ako aj riadne fungovanie SOT nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa ochrany verejného zdravia.

O trovách

64 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Právo Únie týkajúce sa spoločnej poľnohospodárskej politiky sa má vykladať v tom zmysle, že v členskom štáte nebráni zákazu pestovania konopy (*Cannabis sativa*) pomocou hydroponických systémov v uzavretých priestoroch pod podmienkou, že tento zákaz je vhodný na zabezpečenie uskutočnenia cieľa ochrany verejného zdravia a že vzhľadom na ciele spoločnej poľnohospodárskej politiky, ako aj riadne fungovanie spoločnej organizácie

trhov nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa ochrany verejného zdravia.

Podpisy